

Pedagógia szakosok záróvizsgálója – 2006/7. tanév 2. félévétől

A vizsga elemei

A Tanulmányi- és Vizsgaszabályzat szerint a tanulmányok lezárása				A vizsga elemei
Vizsga	Vizsgarész	Ped. szak, nem tanár	Ped. tanárszak	
Záróvizsga	A szakdolgozat megvédése	√	√	<ul style="list-style-type: none"> • A vizsgázó bemutatja a dolgozatát • A vizsgázó válaszol a bírálótokban írásban feltett kérdésekre • A vizsgázó válaszol a bizottság helyben megfogalmazott, a vizsgázó védésével kapcsolatos kérdéseire
	Elméleti számonkérés pedagógiából	√	√	<ul style="list-style-type: none"> • A vizsgázó tételt húz • A vizsgázó felkészülési idő után áttekintést ad a tételben megfogalmazott témáról a szakirodalom alapján és válaszol a bizottság helyben megfogalmazott, a feleletével kapcsolatos kérdéseire
Tanári képesítővizsga	Szakedolgozat védése (2007-ben és 2008-ban portfólió vagy módszertani fejezet; 2009-ben és 2010-ben csak portfólió)	--	√	<ul style="list-style-type: none"> • A vizsgázó válaszol a bírálótokban írásban feltett kérdésekre • A vizsgázó válaszol a bizottság helyben megfogalmazott, a védéssel kapcsolatos kérdéseire
	Elméleti számonkérés a pedagógia tanításával kapcsolatban	--	√	<ul style="list-style-type: none"> • A vizsgázó tételt húz • A vizsgázó felkészülési idő után áttekintést ad a tételben megfogalmazott témáról a tanulmányai alapján és válaszol a bizottság helyben megfogalmazott, a feleletével kapcsolatos kérdéseire

A pedagógia szakos záróvizsga tételsora

Szigorlati terület	Tétel
Nevelés-történet	1. Gyermekkortörténet. A gyermekkortörténet mint tudomány kialakulása, főbb elméleti irányzatai. Diskurzusok a gyermekkor történetéről. A gyermekkor történetének áttekintése az ókortól a 20. század végéig.
	2. Az iskola mint intézmény fejlődéstörténete a 20. század közepéig. Az iskola kialakulása, iskoláztatás az ókori társadalmakban. A középkori iskolák, az egyetemek létrejötte. A reformáció és az ellenreformáció hatása az iskolaügyre. A felvilágosult abszolutizmus iskolaügye. A modern nemzeti iskolarendszerek létrejötte. Iskola és iskolakritika a 19. és 20. században.
	3. A nevelés eszmétörténetének néhány meghatározó alakja. <i>Erasmus, Comenius, Locke, Rousseau, Pestalozzi és Herbart</i> pedagógiai gondolatai. (Esetleg <i>Key, Dewey</i> , stb.)
	4. A magyar neveléstörténet főbb állomásai a 20. század közepéig. Az intézményes nevelés kialakulása Magyarországon. A reformáció és ellenreformáció hatása a magyar iskolaügyre. A felvilágosult abszolutizmus iskolaügye. Az 1868-as népoktatási törvény, a népoktatás intézményei, fejlődése a 20. század közepéig. Közép- és felsőfokú oktatás a 19. század közepétől a 20. század közepéig.
Nevelés-elmélet	5. A személyiség modellezése. A személyiség mint komponensrendszer. Kompetencia és személyiség. Személyiségfejlődés.
	6. A személyes kompetencia fejlődése és fejlesztése. A személyes kompetencia és önállóságra nevelés. Egyéniségfejlesztés; az egyéni különbségek problémája, affektív, habituális, kognitív és tehetségbeli különbségek. A személyes tudat és az én fejlődésének segítése.
	7. A szociális kompetencia fejlődése és fejlesztése. A szociális kompetencia értelmezései. A szociális készségek és képességek rendszere. A szociális kompetencia fejlesztésének lehetőségei.
	8. Közvetlen és közvetett szocializációs rendszerek. Csoport, szervezet, társadalom. Az informális és a nem formális nevelés szinterei. A formális nevelés szociológiája.
Oktatás-elmélet	9. Az oktatáselmélet fejlődési tendenciái és forrásai. Nemzetközi és hazai fejlődési tendenciái. Pszichológiai és interdiszciplináris források, szociológiai hatások és gazdasági szemlélet.
	10. A tudás értelmezési keretei, tudáskonceptiók. A propozicionális és a procedurális tudás. A tudás minőségének értékelése. Az ismeretek elsajátításának sajátosságai. A megértés szerepe, a megértés formái.
	11. A készségek és képességek fejlődése és fejlesztésük lehetőségei. A képességek elsajátításának folyamata, a fejlődés időbeli sajátosságai. Az ismeretközvetítés és a képességfejlesztés integrálása. A „gondolkodás tanterve”. A tartalomba ágyazott képességfejlesztés.
	12. Az iskolai oktatás új kihívásai. A tudásgazdaság, a tudásalapú társadalom, és az iskola. Az élet minden területét átfogó (life-wide) és az egész életen át tartó (life-long) tanulás. A kognitív konstruktivizmus és a szociál-konstruktivizmus elveinek átültetése az iskolai gyakorlatba. A tanulási

	környezet. Az aktív tanulás.
	13. Az oktatás módszereinek és stratégiáinak fogalma, kapcsolata, rendszerezése. Intenzív oktatási módszerek. A kritériumorientált pedagógia alapelvei. A komplexitásra törekvő és az egyéni érdeklődésre, tevékenységre építő módszerek.
Kutatás- módszertan	14. A pedagógiai kutatás módszerei, eszközei. A tudományos kutatás alapfogalmai. A pedagógiai kutatás tárgya, területei. A szakirodalom feltárása. Megfigyelés, kikérdezés, kérdőíves vizsgálatok, dokumentum- és tartalomelemzés.
	15. Az empirikus kutatás módszerei. Mérés és skálaelméleti alapfogalmak. A mintavétel módszerei. Fejlődésanalízis. Pedagógiai kísérletek. Leíró statisztikai elemzések.
	16. Statisztikai módszerek a pedagógiai kutatásban. Statisztikai hipotézisvizsgálatok. Paraméteres próbák, varianciaanalízis. Két változó összefüggésének vizsgálata. Többváltozós elemzési módszerek: faktoranalízis, klaszteranalízis, regresszióanalízis.

A tanári képesítővizsga tétellei

Terület	Tétel
Módszer- tan	1. A pedagógiai tantárgyak oktatásának helye, szerepe a szakmacsoportos középiskolai képzésben, a szakképzésben és a felsőoktatásban.
	2. Az oktatás tartalmi szabályozása. NAT, kerettantervek, vizsgakövetelmények, érettségi és OKJ-s vizsga pedagógiából; a tanárképzés tartalmi szabályozásának dokumentumai
	3. A tanítási-tanulási folyamat tervezése. a tanmenet, a tematikus terv, az óravázlat, a hálóterv, az előadástematika és a szemináriumi tematika funkciója a tanításban
	4. A verbális módszerek (előadás, magyarázat, megbeszélés, vita) alkalmazásának lehetőségei a közoktatásban és a felsőoktatásban a pedagógiai tárgyak tanítása során. Tanulói tevékenységek szervezési módjai , a kooperatív tanulás, a projektmunka alkalmazási lehetőségei a pedagógia tanításában a középfokú és a felsőfokú képzésben
	5. A tanulás konstruktivista megközelítésének alkalmazása a pedagógia tanításában. az előismeretek, naiv meggyőződések szerepe, a megértést és a fogalmi váltást elősegítő oktatási módszerek
	6. Taneszközök értékelése, elemzése, a taneszközök kiválasztásának szempontjai, a pedagógia tárgyak tanításához felhasználható taneszközök a közoktatásban és a felsőoktatásban
	7. Az ellenőrzés és az értékelés formái, funkciói a középfokú és a felsőfokú pedagógiaoktatásban
	8. Hatékonyselelemzés és reflektivitás a tanári munkában.
Össze- hasonlító pedagógia	9. Az összehasonlító pedagógia módszerei. Az OECD tevékenysége az oktatás területén, a CERI és az indikátorprogram
	10. Az OECD iskolázással kapcsolatos jövőképe, forгатókönyvei, a hazai viszonyok és fejlesztési feladatok
	11. Iskolarendszerek, a tantervfejlesztés és a pedagógiai értékelés változásának nemzetközi tendenciái
	12. Iskolastruktúra és tartalmi szabályozás (Anglia, Németország, Svédország, az Amerikai Egyesült Államok és Japán)
	13. Érettségi és felvételi vizsgamodellek (Anglia, Németország, Svédország, az Amerikai Egyesült Államok és Japán)
	14. A nemzetközi összehasonlító vizsgálatok általános jellemzői, az IEA- és a PISA-vizsgálatok eredményei
	15. A különbségek a nemzetközi vizsgálatokban, az ezeket magyarázó iskolai és családi háttértényezők
	16. A pedagógusképzés modelljei az európai közösség országában. A tanári szakma jellemzői, új kihívások és változások